

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Magnum Matrimonij Sacramentum Casibus Practicis Expositum

Reutlinger, Ignaz

Augustæ Vindelicorum, 1716

VD18 10508716

Casus I. Militaris. De Denunciationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40059

CASUS PRIMUS

Militaris.

De Denunciationibus.

Lamprinus Jaurini in Hungaria natus, patre milite præfidiario, attingens annum ætatis suæ decimum quintum nomen militiæ dedit, ac sub signis Cæsareis per plures annos ad Rhenum superiorem, inde in Flandriam, in Italiam, ac tandem in Catalauniam à suis Belli ducibus abductus est, in quibus regionibus, & provincijs partim præfidiarium, partim castrensem egit militem. In Catalaunia captus ab hoste, & in Galliam abductus, cum ultra annum à suis in captivitate sine spe liberationis relinqueretur, ad signa Gallica accessit, quæ tamen paulò post iterum desertiit, & ad Cæsarea reversus est, ac tandem cum parte Legionis, in qua merebatur, Friburgum Brisgojæ missus est in præsidium, ubi etiamnum moratur, & vult cum Sponsa Friburgensi contrahere Matrimonium.

Quæritur autem, i. an sufficiat, si trina denunciatio fiat Friburgi, in Sponsi, vel Sponsæ Parochia? vel an requiratur, ut denunciationes etiam fiant Jaurini, utpote in domicilio originis; imò in omnibus illis provincijs, & regionibus, ubi per
 G g g 2 plures

plures annos Lamprinus moratus est, & impedimentum contrahere potuit, cum aliàs finis denunciationum videatur non obtineri, qui est, ut, si ex parte Sponsi, vel Sponsæ subit aliquod impedimentum, illud manifestetur?

Q. 2. Si in istis circumstantijs Lamprinus suam libertatem non solum per iuramentum proprium, sed etiam per testes juratos probare obligaretur, an sufficiat, si testes jurato affirmant, se nullum scire impedimentum; vel an teneantur positivè affirmare, se scire, quod nullum impedimentum subit?

Ita ferè iisdem verbis ad me casus delatus est, ad quem quid responderim, dicam, postquam more consueto exposuero, quæ circa denunciations scitu digna sunt, aut in dubium vocari possunt, quorum capita in sequente Synopsi ob oculos pono,

S Y N O P S I S.

1. Quid sint denunciations, & quid de ijs statuatur in Concilijs Lateranensi, & Tridentino.
2. A quo, in quonam loco, & quo tempore fieri debeant?
3. Quando Sponsus, & Sponsa ad diversas Parochias pertinent, in utraque denunciations faciendæ sunt.
4. Absque dispensatione prætermitti nequeunt sine gravi peccato, à quo probabilius non excusatur omittens etiam unicam tantum.
5. Respondetur ad primum quesitum hujus casus.

6. Non

6. Non opus est, denunciationes fieri, ubicunque aliquando morati sunt Sponsi, modo possint probare testibus, se liberos esse ab impedimento.
7. Responderetur ad secundum quæstum istius casûs, & exponitur, quale debeat esse iuramentum testium.
8. Quis possit dispensare quoad denunciationes?
9. Exponitur, quænam sint causæ justæ, ut in denunciationibus dispenseretur.
10. Quas pœnas incurrant, qui contrahunt, vel assistunt Matrimonio omîssis culpabiliter denunciationibus?
11. Cognoscens aliquod impedimentum inter volentes contrahere, etiam si occultum sit, post factas denunciationes tenetur illud manifestare.
12. Evertuntur fundamenta hoc negantium, simul tamen pro parte affirmativa statuuntur aliquæ limitationes.

Denunciationes, seu proclamationes sunt admonitiones quædam, quæ præmittuntur Matrimonio contrahendo, ut, si quis impedimentum Canonicum novit inter illos, qui contrahere intendunt, intra terminum competentem id aperiat, quamvis etiam ipse Parochus debeat de tali impedimento inquirere, & indagare. De hoc jam olim Concilium Lateranense sub Innocentio III. ita decrevit: Statuimus, ut, cum Matrimonia fuerint contrahenda, in Ecclesijs per Presbyteros publicè proponantur, competente termino præfinito, ut intra illum, qui voluerit, & valuerit,

legitimum impedimentum opponat, & ipsi Presbyteri nihilominus investigent, utrum aliquod impedimentum obstat &c. Qua constitutione Concilij præscriptum non erat, quoties ea denunciatio fieri deberet, atque ideo colligitur, satis fuisse tunc, si semel fieret. At verò Concilium Tridentinum præcepit postmodum, ut Matrimonium, antequam contrahatur, ter in Ecclesia publicè promulgetur, aliaque addidit magis enucleatè, quæ observanda deinceps forent, his verbis Sess. 24. c. 1. de reform. Matr. Sacri Lateranensis Concilij sub Innocentio III. celebrati vestigijs inherendo, præcipit S. Synodus, ut impofterum, antequam Matrimonium contrahatur, ter à proprio Parocho tribus continuis diebus festivis in Ecclesia

Ecclesia inter missarum solemnias publicè denuncietur, inter quos Matrimonium sit contrahendum: quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem Matrimonij in facie Ecclesiæ procedatur, & paulo post: Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, Matrimonium malitiosè impeditum iri posse, si tot præcesserint denunciationes, tunc vel una tantum denuntiatio fiat, vel saltem Parocho, & duobus, vel tribus testibus presentibus Matrimonium celebretur; deinde ante illius consummationem denunciationes in Ecclesia fiant, ut si aliqua subsint impedimenta, facilius detegantur, nisi Ordinarius ipse expedire judicaverit, ut prædictæ denunciationes remittantur, quod illius prudentiæ, & iudicio Sancta Synodus relinquit. In qua Tridentina constitutione tria exprimuntur, videlicet à quo, in quonam loco, & quo tempore denunciationes fieri debeant, quæ modò explicabimus; subjungemus deinde inferius post resolutionem nostri casus, quisnam in dictis proclamationibus dispensare possit.

2. Itaque fieri debent hæ proclamationes, sive denunciationes à proprio contrahentium Parocho, vel ab alio cum ipsius licentia, quia concedit Tridentinum in *cit. c.* ut alius facerDOS ex licentia Parochi assistere possit Matrimonio: ergo à fortiori concedit, ut Parochus possit dare licentiam alteri faciendi dictas denunciationes, idque praxis habet. Sunt autem faciendæ monitiones

istæ tribus continuis diebus festivis, ut loquitur Concilium, quod ita intelligendum est juxta communem expositionem Authorum, non quòd hæc festa immediatè sibi succedere debeant, qualia sunt festa Paschalia, vel Pentecostes, sed ut plura alia festa inter unam, alteramque denunciationem non intercedant, etsi interveniant dies aliqui feriales, saltem duo, vel tres, inter unam, & alteram monitionem, quod fieri potest, & ordinariè debet, tum ne, si requisitæ denunciationes immediatè sibi succedant, tempus non suppetat, ut eæ sufficienter in populo divulgentur & sic impedimenta deferri queant, tum ne, si nimium interrumpantur, & inter se distent, Parochiani earum obliviscantur, vel ob longius spatium desides reddantur ad impedimenta detegenda. In aliquibus tamen locis id consuetudo permittit, teste Gobat *tr. 10. cas. 13. n. 519.* cum Dicastillo *disp. 3. de Matr. dub. 25. n. 217.* & Hurtado *disp. 5. difficult. 18. n. 60.* ut fiant tribus continuis diebus festivis absque eo, quòd intercedant aliqui dies feriales. Illud verò bene observandum est, ut tunc post ultimam factam denunciationem, vel quando unica tantum ex justa causa præmittitur, Matrimonium non statim post eam celebretur, sed aliquo temporis spatio expectetur, aliàs talis denuntiatio parum utilis esset. Sanch. *L. 3. disp. 6. n. 8.* Perez *disp. 43. Sess. 2. n. 2.* Pirh. *n. 28.*

n. 28. De clandest. desponsat. Coninck. disp. 27. dub. 5. n. 48. & communis aliorum, sed circa hoc quoque dicit Gobat, in quibusdam locis consuetudinem ferre, ut post tertiam denunciationem factam eodem die sponsi jungantur, quod l. c. n. 526. observari testatur in præcipua Parochia Urbis Constantiensis, in qua Civitate Curia Episcopalis est. In eo conveniunt omnes, celebrationem nuptiarum nimis diu protrahendam non esse, nam si post ultimam denunciationem quatuor menses elapsi sint, Parochus ad celebrationem amplius procedere non debet, nisi novas denunciations præmittat, cum novum interim impedimentum ex aliqua affinitate suboriri poterit, atque ita declaratum esse à Congregatione Cardinalium testantur Bonac. q. 4. de Matr. pu. 6. n. 1. & Quarto de fectu denunciationum. Rebellus de oblig. Inst. p. 2. l. 4. in declarat. Cardinal. Sect. 2. n. 8. & Barbosa De offic. & potest. Parochi p. 2. c. 21. n. 24. Easdem denunciations fieri posse etiam ijs temporibus, quibus nuptias celebrare prohibemur, declaravit Sacra Congregatio negotijs Episcoporum, & Regularium præposita 18. Decemb. 1589. apud dictum Barbosam l. c. n. 22. & Iacobum Pignatellum tom. 9. Consult. 133. n. 87.

Ut autem fiant diebus festivis, adeò necessarium esse, docent Pontius l. 5. de Matr. c. 30. n. 7. Zerola in praxi Episcop. p. 1. §. Matrimonium, S. 4.

Iacobus Pignatellus l. c. n. 91. ut nec quidem Episcopus hac in parte valeat dispensare, quod rursus testantur, declaratum fuisse à Congregatione Cardinalium, nec posse alio in loco fieri, quàm in Ecclesia Parochiali, contendit Perez l. c. n. 4. sed forsitan ista declaratio aliud non voluit, ut notat Sanchez l. 3. disp. 7. n. 6. quàm non posse Episcopum ordinariè dispensare, ut fiant diebus ferialibus, quin tamen prohibeatur hoc facere ex justa causa in casu speciali, si enim potest eas per dispensationem ex justa causa absolute remittere, ut postea videbimus, nulla est negandi ratio, posse Episcopum quoque dispensare, ut fiant die feriali, quod multò minus est, juxta Regulam 53. De R. I. in 6. Cui licet, quod plus est, licet utique, quod minus est; hinc absolute permittunt Sanch. Coninck, Barbosa n. 20. Dicastillo, & alij, denunciations fieri posse, etiam sine speciali dispensatione, die non festo, quo ex aliqua causa solet esse magnus concursus populi, ut accidit diebus dedicationis, aut quando recolitur Titulus, seu Patrocinium illius Ecclesiæ, aut insignis aliquis Concionator est habiturus concionem, ad quam multi confluunt, tunc enim licet fiet denunciatio, sicut in die festo. Pari modo, quidquid reclamet Perez, licet denuncietur Parochus extra Ecclesiam, & Missarum solemnja juxta citatos, si quando in loco competente magna

populi copia conveniat, ut evenire consuevit in solenni supplicatione, ubi extra Ecclesiam in loco patente, vel in campo dicitur pro concione, nam quando præscripsit Tridentinum, ut diebus festis inter Missarum solemnias ista fierent in Ecclesia, hoc ideo fecit, quia diebus festis in Ecclesijs ad rem Divinam frequentior populus comparere solet, atque adeo denunciations ad multorum notitiam facilius perveniunt, & impedimenta citius deteguntur: totus autem hic finis à Concilio intentus obtinetur in tali occasione extra Ecclesiam: ergo vocabulum *Ecclesia* non debet merè materialiter sumi, ut Tridentinæ sanctioni satisfiat, sed potest extendi, idque in sensu maxime proprio, ad talem populi concursus, & congregationem.

3. Majoris momenti quæstio est, & quæ ad casum præsentem multum facit, an, quando sponsus, & sponsa ad diversas Parochias pertinent, in utriusque Parochia faciendæ sint denunciations? Sufficere, quod publicatio fiat in una istarum Ecclesiarum, in quæ nempe Matrimonium contrahendum est, docet cum alijs quibusdam citatis à Sanch. *L. 3. disp. 6. n. 4.* Marcus Ant. Cucchus *L. 5. Institut. Majorum tit. 11. n. 9* ubi pro eadem sententia allegat Navarrum *c. 25. Manual.* Verum Navarrus in eo capite non agit de publicatione Matrimonij, sed solum ait, sufficere, quod intersit Parochus mulieris,

quando contrahitur Matrimonium in Parochia Sponsæ, ipseque Sanchez testatur, se locum non invenisse, ubi hoc, pro quo allegatur à Cucchus, asserat Navarrus; unde cum communi tenendum est, quando contrahitur Matrimonium inter personas spectantes ad diversas Parochias, in ambabus faciendas esse denunciations. Ratio desumitur ex ipso Concilio Tridentino, decernente, faciendas esse à proprio contrahentium Parochis: ergo si ad diversas Parochias pertinent, per diversos Parochos fieri debent in diversis Parochijs; quod ex eo probatur, quia hæ proclamationes adhibentur, ut impedimenta, si quæ fuerint, innotescant: potest autem impedimentum viri incognitum esse in Parochia feminæ, & vicissim: necesse igitur est, ut proclamationes fiant in utriusque Parochia. Ita Sanch. *cit.* Basil. Pontius *L. 5. c. 30. n. 4.* Tannerus *tom. 4. disp. 8. q. 3. dub. 6. n. 127.* Palao *disp. 2. de sponsal. pu. 13. §. 3. n. 2.* Coninck, Bonac. lac. Pignatellus *L. c. n. 91.* ubi ait, ita declarasse Congregationem S. Concilij. 21. Febr. 1592. Excipiunt Perez *disp. cit. Sect. 2. n. 24.* & Dicastillo *disp. 3. de Matrim. dub. 25. n. 218.* si parva fuerit distantia Parochiarum, tunc enim sufficit promulgatio in Parochia unius, sive viri, sive feminæ, ut possint impedimenta manifestari. Quod si verò contrahens ad duas diversas Parochias pertineat, quia plura domicilia habet, denun-

denunciationes faciendæ sunt in ea, in qua diutius habitat, & principalius domicilium habet, vel potius in ea, in qua verisimilius est, sciri impedimenta, ut in Parochia, in qua fuit antiqua Parentum habitatio, non verò in loco, quem modò quasi ignotus cepit inhabitare, credo tamen cum *Coninch disp. 27. dub. 5. n. 50* id consuetudinem habere, ut simul etiam fiant in loco, ubi de facto habitant, ac contrahunt. Bene etiam notandum est, quod advertit *Barbosa p. 2. de offic. & potest. Parochie. 21. n. 28.* quando sponsi sunt à diversis Parochijs, Parochum Sponsæ, si in eius Parochia Matrimonium celebretur, non debere hanc celebrationem permittere, antequam habeat attestationem à Parocho Sponsi, ab eodem subscriptam, & Ecclesiæ Parochialis sigillo munitam, de factis ibidem denunciationibus. Pari modo nequaquam denunciabit Parochus externos, nisi eorum conditionem noverit legitimo in scriptis testimonio, quòd alium virum, vel uxorem non habeant, & quòd omni impedimento Canonico Matrimonij careant. *Barbosa ibid. n. 6.*

4. Etsi verò *Menochius Consil. 69. n. 71.* & alij quidam apud *Sanch. l. 3. disp. 5. n. 2.* usque adeò hasce denunciations necessarias esse contendunt, ut ex earum omissione, seclusa dispensatione, invalidum reddatur Matrimonium, audiendi tamen non sunt, nam fundamenta, quibus in-

nituntur, exigui momenti sunt, videlicet, quòd Tridentinum Concilium concesserit Parochis potestatem assisendi Matrimonij, non absolutam, sed limitatam, nempe ut hoc faciant præmissis denunciationibus, unde ajunt, si Parochus assistat nuptijs, denunciationibus non præmissis, excedit fines concessæ sibi potestatis, ac consequenter nihil agit: idque confirmant ex *Regula juris 64. in 6. Quæ contra ius fiunt, debent utiq; pro infectis haberi.* Verùm nec fundamentum hoc, nec eius confirmatio evincit id, quod isti Authores intendunt, unde dicendum cum communi, & certa sententia, quam tenent omnes supra citati cum *Barbosa alleg. 32. de offic. & potest. Episc. n. 1.* & *Piafecio in praxi Episc. p. 2. c. 4. n. 29.* denunciations non esse de essentia, & substantia Matrimonij, quasi id nullum sit, si absque illis fiat, sed potius, his etiam omissis, validum esse Matrimonium, efficaciter probatur, quia iure antiquo validum erat tale Matrimonium: ergo etiam nunc est validum, namque à iure antiquo recedendum non est, nisi contrarium statuatur iure novo; quamvis autem à Tridentino præcipiatur Parocho, ut denunciations præmittat, neque assistat Matrimonio, nisi illis præmissis, si dispensatum non fuerit, non tamen ponitur à S. Synodo vel unicuique verbulum irritans tale Matrimonium, sed tota irritatio, de qua fit mentio *c. 1. Sess. 24. supra citato*, refertur

H h h

fertur

fertur ad defectum assistentiæ Parochi, & testium, ut nulla sint, atque irrita conjugia, quæ sine Parocho, & testibus contrahuntur; ex quo ultro corruunt Adversariorum fundamenta; quippe ad 1. respondeo; Parocho concessam esse potestatem, quoad rectè, & ritè agendum, dum ipsi præcipit Tridentinum, ut denunciationes præmittat, non autem quoad validè agendum, hæc enim conditio præmittendarum denunciationum solum importat formam accidentariam, ut ritè, & licitè Matrimonium celebretur, non autem, ut validè. Nec obest allegata regula Juris, utpote quæ plus non dicit, quàm factum contra legem haberi pro infecto, quando lex statuit formam substantialem actûs, secus quando ex ipsa lege colligitur, præscribi solum formam accidentariam, & modum, ut rectè fiat; hinc optimè dicit Wiestner in expositione hujus regulæ n. 2. actûs nullitatem ex sola, & simplici Juris prohibitione legitimè non inferri, sed ad hoc necessarium esse, ut legi, vel Canoni cum vetanti verba, seu dictio aliqua irritationem, & nullitatem denotans inserta sit, qualem cum Tridentinum non apposuerit propter omissionem denunciationum, cum tamen hoc diligentissimè fecerit, quando contrahitur in absentia Parochi, & testium, ex ipsa Concilij Constitutione non obsecurè colligitur, denunciationes non

esse de substantiâ Matrimonij, atque ideo ipsis, etiam sine justa causa, omissis, id non invalidari, quod à S. Cardinalium Congregatione sæpius fuisse declaratum, testatur Basilus Pontius L. 5. c. 30. n. 2. similemque decisionem S. Rotæ datam 13. Martij 1651. refert Diana ad finem partis 10. Interea negari non potest, peccare mortaliter eos, qui etiam coram Parocho, & testibus contrahunt, uti & Parochum Matrimonio assistentem, non præmissis denunciationibus, ut manifestum est ex eo, quod illas præmitti S. Synodus ad gravia mala evitanda non solum præcipiat, sed eas sine dispensatione, aut justa causa omittentes, gravibus pœnis obnoxios reddat, quales infligi non solent, nisi graviter delinquentibus, de quibus in fine dicitur; neque refert, quamvis subinde constet, nullum subesse impedimentum, quia lex non definit obligare, etiam si ejus ratio in particulari hîc, & nunc cesset. Excusat tamen Sanch. l. c. n. 7. cum Hurtado disp. 5. difficult. 18. n. 58. Petro de Ledesma q. 45. de Matrim. art. 5. pu. 3. dub. 1. conclus. 3. & Tambur. tr. 6. de Matr. c. 2. §. 1. n. 3. à peccato mortali oblevitatem materiæ, si una tantum denunciatio omitteretur, quando moraliter certum est, nullum subesse impedimentum. Sed rectius oppositum tenent Perez, Basil. Pontius, Coninck, Palao, Dicastillo &c. quamvis

quamvis enim, si evidenter constat, nullum subesse impedimentum, non appareat magnum inconveniens, aut gravis deordinatio, omittere unam denunciationem, quantum præcisè est ad præcavendum periculum, peccatur tamen graviter etiam sic contra uniformitatem, quæ attendi debet in observatione præcepti Tridentini, alioquin si sola evidentia, & certitudo, quòd nullum adsit periculum, satis esset ad hoc, ut non peccetur graviter omittendo unam, etiam non peccaretur graviter omittendo omnes, quia quæ ratio probat pro una, probat pro omnibus, nempe evidentia nullius periculi: non ergo hujus duntaxat ratio habenda est, sed attendendum unicè ad præceptum Concilij, quod dispensationem etiam circa unam denunciationem non reliquit arbitrio Parochi, sed Episcopi: igitur etiam unicam omittendo ager contra gravem prohibitionem Concilij, nec dubium est, quin, qui id suo arbitratu faceret, graviter puniendus esset ab Episcopo.

5. His ita hætenus explicatis, expono nunc mentem meam, quid sentiendum sit de casu præsentè, ad me aliquando delato, ad cujus primum quæsitum & tunc respondi, & etiamnum censeo, sic esse respondendum, satis fuisse, quod trina denunciatio à Tridentino requisita Friburgi fieret, ubi erat patria Sponsæ, & in qua Lamprinus tunc egit

prædianum; licet enim, ut supra dictum est, communior Sententia doceat, quando Sponsi sunt ex diversis Parochijs, denunciationes fieri debere in utriusque Parochia, sufficere tamen, si juxta consuetudinem quarundem Dioecesium in una tantum fiant, sive Sponsi, vel Sponsæ, in qua nempe celebrandæ sunt nuptiæ, tradunt Laym. *L. 5. tr. 10. p. 2. c. 4. n. 10.* Palao *disp. 2. de Sponsal. pu. 13. §. 3. n. 2.* Tannerus *l. c. Pirhing n. 28. de Clandestina despons.* Wiestner *eod. tit. n. 7.* Gobat *tr. 10. cas. 13. n. 514.* ubi testatur, in Dioecesi Constantiensis ita facilitari, quando non possunt commodè fieri utrobique, quemadmodum ob nimiam locorum distantiam fieri vix potuit in casu nostro. Quin imò si etiam absolutè dicere velimus, fieri debere denunciationes in utriusque Parochia, dicam ego, si modò Friburgi factæ fuerint memoratæ monitiones, factas fuisse in utriusque Parochia, nam cum Lamprinus miles sit, qui vagis annumerantur, ut pluribus docet Schiara *in Theol. bellica. L. 6. difficult. 13. n. 8. & seq.* cum Lessio *in Auctario V. Matrimonium n. 6.* vel nullam habuit Parochiam, vel eam sortitus est in loco, ubi pro tempore morabatur, adeoque Friburgi: consequenter si ibi factæ fuerunt denunciationes, factæ sunt in Parochia utriusque, & Sponsi, & Sponsæ, potueruntque validè, ac licitè celebrare coram Parocho loci, cum

H h h 2

possint

possint vagi coram quovis Parocho contrahere, modò observentur cautela aliàs à Tridentino præscripta, adeoque id possunt etiam milites juxta Schiaram, quos tamen negat, venire nomine vagorum Bernardus Van Espen p. 2. *Juris Ecclesiastici Unj. versit. tit. 12. de Sponsal. & Matrim. c. 5. n. 15.* eò quòd proprium Parochum habere censeantur, imò & domicilium, saltem ij, qui in patria nihil possident, juxta L. 2. ff. Ad municipalem: *Miles ibi domicilium habere videtur, ubi meret, si nihil in patria possideat*, quales certè dantur quamplurimi, præsertim ex gregarijs, qui domi nihil possident. An verò etiam debeant, maximè quando in hybernis, aut præsidio agunt, coram Parocho loci, in quo tunc morantur, Matrimonia celebrare, videri potest in sequente casu tertio, ubi de hoc ex instituto agitur.

6. Quoad alteram quæsti istius partem, an in alijs quoque locis, v. g. Jaurini, ubi natus est; in Catalonia, ubi militavit; in Gallia, ubi captivus fuit Lamprinus &c. fieri debeant denunciationes? respondeo negativè, etsi enim in his omnibus locis contrahere potuerit impedimentum Matrimonij, atque ideo necessarium esse videatur, ubique dictorum locorum promulgationes fieri, ut finis Tridentini Concilij securius obtineatur, qui est, ut, si ex parte Sponsi, vel Sponsæ aliquod impedimentum subit, illud mani-

festetur, tamen praxis quotidiana stat in contrarium, quam observari passim videmus à Missionarijs castrensis, ut nempe denunciationes faciant solummodo coram sua legione, quin vel in patriam militum, vel alias regiones, ubi aliquando morati sunt, & impedimentum contrahere potuerunt, ista nuncient; quin imò, ut ex aliquibus intellexi, qui tanquam castrenses Capellani aliquot annis legionibus quoad spiritualia præfuere, ultimum ipsis est, dum in castris degunt, ut præmisso accurato examine loco trinæ unam duntaxat faciant denunciationem ad eos, qui Sacro interfunt, ad quod isti contracturi sunt, cum & itinera, & alij labores militares fieri plures plerumque non permittant, aliunde verò inconsultum sit, eos incopulatos dimittere, aut conjugium diu differre; & quamvis dum in hybernis, aut urbium præsidijs morantur milites, ordinariè circa trinam denunciationem minor difficultas sit, tamen neque tunc opus est, easdem alibi quoque fieri in terris remotioribus, ubi aliquando diutius subsisterunt, cum illud nec in alijs, qui milites non sunt, observari soleat; quis enim nescit, frequentissimè evenire, ut, qui vel mercaturæ navant operam, vel sunt opifices, postquam per plures annos in exteris regionibus circumvagati, & in diversis urbibus aliquandiu morati sunt,

uno

uno denique loco domicilium stabile eligant, & Matrimonium amplectantur; quis autem audivit unquam, ex omnibus ijs oppidis, urbibusque, ubi eos morari contigit, testimonium exigere, quod liberi sint ab impedimento? sanè res ista pareret difficultates innumeras, atque insuperabiles, possentque imminere peccata gravissima ex nimium diuturna dilatione Matrimonij; alia proinde adhibentur media, ut diligenter, & accuratè examinentur Sponsi, atque etiam testibus probent suam libertatem: quam cum etiam juramento probare, & testes in eandem rem producere paratus esset Lamprinus, nulla est ratio, cur ipsi circa denunciationes ulterior difficultas movenda fuerit. Certè approbat Gobat decisionem Jacobi Marchantij *tr. 10. cas. 13. n. 496.* dum hic in resolutionibus Pastoralibus *tr. 8. c. 1. n. 2.* pronunciavit, non peccasse Parochum, qui omisit denunciationes ante copulationem militis, cum ex una parte nequiret facile adiri Episcopus, Sponsi verò jurarent, se carere impedimento, ex altera verò parte imminerent vel alia mala gravia, vel peccandi periculum ex dilatione Matrimonij: probaret igitur dictus Author à fortiori, quod in casu præsentis, juramento simili præstato, & testibus adductis, atque insuper factis denunciationibus consuetis, ad Matrimonium contrahendum admissi sint Sponsi, nec pere-

ret, easdem denunciationes alibi quoque fieri cum inutili, & periculosa dilatione conjugij.

7. Hic verò quæritur, cum Lamprinus paratus fuerit, non solum proprio juramento, sed etiam per testes juratos firmare libertatem sui statûs, qualiter debeat esse constitutum ejusmodi testium juramentum? quod est secundum quæsitum hujus casûs.

Crediderim ego, non sufficere, si jurent dicti testes, se nullum scire impedimentum, sed debent positivè asserere, se scire, quod nullum impedimentum subsit, quod quidem erit quandoque difficile, necessarium tamen esse colligo ex instructione Clementis X. pro examine testium Matrimonialium, edita 21. Aug. 1670. ubi n. 10. ita ponitur: *interrogetur (testis) de causa scientiæ, & an sit possibile, quod aliquis ex illis (Sponsis) habuerit uxorem, vel maritum, aut aliud impedimentum &c. & quod ipse testis nesciat.* Tum subjungitur: *si responderit affirmativè, supersedeatur, nisi ex alijs testibus probetur concludenter, non habuisse uxorem, vel maritum, neque ullum impedimentum.* Igitur cum petat Pontifex, ut testes carentiam impedimenti probent concludenter, non satis est, si dicant, se nullum scire, nam potest sic aliquod intercedere, quod ipsi nesciant, sed debent scire, & posse dicere, impedimentum nullum adeste.

Inte-

Interea cenſeo, cū certiora commodè haberi non potuerint, & à teſtibus tam concludenter probans aſſeveratio ſperanda non fuerit, ſuffeciſſe in caſu noſtro, quòd, factis denunciationibus, Lamprinus etiam juramentum depoſuerit de ſtatu ſuæ libertatis juxta ea, quæ dicta ſunt paulò antè in reſolutione Marchantiſ, aut ſi velimus plus exigere conformiter ad Gloſſam in c. Litteræ. De Frigid. & Malef. V. Septima manu: *omnis cautela, quæ adhiberi poteſt in talibus, eſt adhibenda propter periculum animæ*, tunc meo judicio ſatis erat, ſi neque publici Officialis, qui militari huic cohorti præerat, ſyngrapha haberi potuit, quæ fidem faceret de ſtatu libero Lamprini, ſatis, inquam, erat, ſi ipſe in ſua legione, vel cohorte, in qua jam diu merebatur, & ubi eum multi à longo tempore noverant, paſſim habitus fuerit pro tali, qui nullo impedimento laboraret, nec alteri Matrimonio alligatus eſſet; hancque totius cohortis opinionem, & veluti publicam famam teſtes affirmaverint, ipſeque Lamprinus de carentia impedimenti inſuper juramentum depoſuerit, etſi enim ſola fama non probet, probat tamen, quando accedunt alia adminicula, ut patet ex c. *ſi teſtes*. 4. q. 2. & 3. c. *ſi mala*. 2. q. 4. & L. *Teſtium*. ff. De Teſtibus. paſſimque fama ita ſuffulta admittitur ab Authoribus etiam ad probandam mor-

tem prioris conjugis, ut poſſit transferri ad ſecundas nuptias: igitur & hic ſufficere potuit, accedente etiam juramento Lamprini, ſi modò is aliunde ſuſpectæ fidei non fuerit, ut meritò timeri potuerit, ipſum pejeraturum.

8. Expoſitis, quæ ad præſentem caſum pertinent, ſuper eſt modò, ut dicamus, quis poſſit in denunciationibus diſpenſare, & quas ob cauſas, ac denique quas poenâs incurrant ij, qui abſque diſpenſatione ſine denunciationibus Matrimonia vel contrahunt, vel ijs aſſiſtunt?

Ex Tridentino certum eſt, poſſe in denunciationibus diſpenſare Ordinarium ex juſta cauſa, ut vel omnes omittantur, idque vel ex toto, vel ſaltem, ne fiant ante contractum Matrimonium, vel ut una tantum denuntiatio fiat, prout is expedire judicaverit, id enim S. Synodus ipſius prudentiæ, & judicio reliquit. c. 1. cit. Nomine autem Ordinarij non ſolum Episcopus, & Sedis Apoſtolicæ Legatus reſpectu ſuæ Provinciæ intelligitur, ſed etiam Capitulum Sede vacante, & Prelati quicunque, qui Jurisdictionem quaſi Episcopalem in certum territorium, & populum obtinent, nullique Diœceſano ſubjecti ſunt. Sanch. L. 3. diſp. 7. n. 4. Coninck diſp. 27. dub. 6. n. 54. Palao diſp. 2. de Sponſal. pu. 13. §. 4. n. 1. & communiter alij. An verò hoc idem poſſit ſine ſpeciali Episcopi delegatione Vicarius Generalis

ralis, litem movent, eique hanc potestatem negant Basilii Pontius *L. 5. c. 31. n. 5* & Henricus *L. 11. c. 5. n. 5*. Sed tenendum est contrarium, nam etiam Vicarius Generalis est verè Ordinarius Iudex, idem Tribunal habens cum Episcopo, eademque censetur persona, ut habetur in *c. Romana. De Appellat. in 6*. Excipio casum, quo Episcopus hoc sibi uni particulariter reservasset, quod facere potest. Ita rursus citati cum Perez *disp. 43. Sect. 3. n. 4*. Barbosa *de Offic. & potest. Episc. alleg. 32. n. 28. & seq.* Tamb. *L. 8. de Matr. tr. 6. c. 3. §. 1. n. 5. &c.* docetque id usus Dioecesium nostræ Germaniæ. At nullo modo potest in denunciationibus dispensare propria autoritate Parochus, quia Concilium hanc potestatem tradit soli Ordinario, quo nomine non venit Parochus, neque ipsius alia sit ibi mentio, nisi ut Matrimonio assistat; potest tamen Parochus aliquando in certis casibus procedere sine denunciationibus, non quidem dispensando, sed in urgente necessitate, quando adiri nequit Episcopus, per epichiam interpretando, & declarando, legem, quæ alias denunciations præscribit, hic & nunc non obligare, veluti si in articulo mortis concubinaris velit contrahere Matrimonium cum concubina, ut securiore animo decedat, & proles legitimetur, vel si aliunde Matrimonium moram non ferat, donec fiant denunciations,

v.g. si miles statim debeat proficisci, nec expectare possit, dummodo Parochus in tali casu sit moraliter certus, nullum subesse impedimentum; quamobrem consultum est, ut à Sponsis iuramentum exigat, prout fieri suavit Marchantius in casu superius allegato *n. 6*. Tannerus *tom 4. disp. 8. q. 3. dub. 6. n. 132*. Barbosa *de Offic. & potest. Paro. chi p. 2. c. 21. n. 5*. Gobat *tr. 10. cas. 13. n. 494*. Laym. *L. 5. tr. 10 p. 2. c. 4. n. 11*. Pirhing *de clandest. despons. n. 29*. Bonac. *q. 2. de Matrim. pu. 6. n. 7*.

9. Licet verò Concilium in sæpius citato *c. 1*. ut justam causam remittendi denunciations solum exprefferit timorem malitiosi impedimenti, quia tamen dispensationem relinquit arbitrio Episcopi, conveniunt AA. posse ipsum ex alijs quoque pluribus causis quoad denunciations dispensare. Prima igitur causa dispensandi est, quam, ut modò dixi, exprefferit ipsum Concilium, timor malitiosi impedimenti, id est, quando non vanè timeatur, Matrimonium iniquè, & contra rationem esse impediendum. Secunda. Si ex publicatione Matrimonij probabiliter timeatur infamia, ut si publicarentur, qui diu vixerunt in concubinato, passimque habiti sunt pro veris conjugibus. Palao *l. c. n. 8*. Coninck *n. 57*. Tannerus *n. 129. &c.* Tertia. Quando Matrimonium semel solenniter contractum,

tractum, postea reperitur esse nulum ob occultum impedimentum. Ita omnes. Quarta. Pudor, & confusio, cui, si publicè denunciarentur, exponi possent Sponsi valde dispares, v. g. si senex juvenculam, dives pauperulam, nobilis plebejam velit ducere, aut si inter se contrahant valde senes, tales enim meritò timent, passim de eorum facto in circulis sermonem fore, quod pudorem ingerit. Hanc causam non admittit Tannerus *l. c. n. 129*; eò quòd non debeat denunciationum pudere eos, quos non pudet conjungi Matrimonialiter, & unà vivere; agnoscunt tamen eam pro sufficiente Sanch. *disp. 9. n. 3.* Basil. Pontius *L. 5. c. 32. n. 2.* Palao, Coninek, Perez, Barbosa, Dicastillo, Gobat, Pirhing, Wiestner, Wagnereck *in c. fin. De Clandest. Despons.* Quinta. Quando instat tempus Adventus, vel Quadragesimæ, quo prohibentur nuptiæ benedici, & simul est periculum dissolutionis Sponsalium, aut fornicationis, si nuptiæ diutius differantur. Sanch. Palao, Tannerus, & alij. Sexta. Si contrahentes se pravo amore fuerint persecuti, ac timeatur, ne in eo perseverent, nisi Matrimonium, nulla dilatione facta, contrahatur. Idem est de meretrice in lupanari exposita; oportet enim permittere, ut Matrimonium statim contrahatur, tum ut à malo statu desistat, tum ne ipsa, vel Sponsus voluntatem

contrahendi mutant. Sanchez, Palao cum alijs. Septima. Si Principes, vel Magnates contrahant, eò quòd sint valde noti, proinde si essent impliciti impedimento, non esset hoc occultum. Sanch. *l. c. n. 6.* Tannerus, Gobat, Wagnereck, Wiestner *l. c. n. 12.* ubi dicit, eorum conjugia ex dicta ratione non solere denunciari. Addit Gobat *n. 491.* justè dispensari, quando conjungendi sunt homines vagi, nam tales frustra denunciantur, utpote quorum conditio ignota est hominibus loci, in quo volunt copulari; plures alias hujusmodi causas apud citatos Authores reperies. Illud interea notandum, Episcopum, si absque ulla causa circa denunciationes dispenset, peccaturum mortaliter, quia potestate sibi concessa abutitur. Palao *l. c. n. 5.* Sanch. *disp. 8. n. 2.* Præterea advertere dum diligenter, quando vel ob aliquam justam causam, vel per Episcopi dispensationem denunciationes prætermittæ sunt ante nuptias, non tamen omnino remissæ, tunc eas post nuptias esse faciendas, antequam Matrimonium consummetur, ut, si fortè impedimentum dirimens subsit, illud detegatur, quo casu morandi sunt conjuges, ut ante illas Matrimonio non utantur, secus enim peccabunt mortaliter, saltem primâ vice id consummantes, imò juxta Sanch. *disp. 11. n. 5.* Bonac. *l. c. n. 9.* Dicastillo *l. c. n. 41.* aliof-
que

que plures, toties, quoties habent copulam ijs non præmissis.

10. Poena autem, quæ statuitur in Matrimonium, quod celebratum est omissis culpabiliter denunciationibus, etiam si id factum fuerit coram Parocho, & testibus, duplex est. Prima, ut, licet aliàs filij ex Matrimonio invalido geniti pro legitimis habeantur, quando vel uterque Parens, vel saltem alteruter bona fide publicè contraxit, ignorans, adesse impedimentum, hic tamen, quando occultè contractum est sine denunciationibus cum impedimento aliquo dirimente, sive illud sit consanguinitatis, aut affinitatis, sive aliud quodcunque, quod per denunciations detegi, & cognosci potuisset, liberi ex tali Matrimonio procreati maneat illegitimi, non attentà vel utriusque Parentis, vel saltem alterius ignorantia, quia præsupponuntur sic contrahentes habere vel scientiam latentis impedimenti, vel affectatam ignorantiam, quæ scientiæ æquiparatur, ac consequenter habere malam fidem, cum ibi non censeatur probabilis esse ignorantia, ubi omittuntur ea, quæ præscribuntur ad indagandam veritatem, nec excusari possit is, qui non adhibuit debitam diligentiam inquirendo id, quod inquirere tenebatur, cui proinde talis ignorantia indirectè voluntaria est, Sanch. L. 3. disp. 42. n. 1. & alij.

Altera poena est, ut, qui cum si-

mili impedimento, etiam ignoranter, contraxerunt, omissis denunciationibus, à se invicem separentur, sine spe obtinendæ dispensationis, cuius rationem reddit Concilium Tridentinum l. c. *Non enim dignus est, ut Ecclesiæ benignitatem experietur facile, cuius salubria præcepta temerè contempsit*: hoc tamen ita intelligendum est, non quidd dispensari non possit, aut nunquam soleat in tali casu, sed quod Pontifex non facile dispensaturus sit, nisi adsit valdè gravis, & urgens necessitas, ne videlicet gubernationi communi Ecclesiæ præjudicet, cui convenit, se hac in parte difficilem ostendere, ideoque dispensandus debet mentionem talis delicti facere, aliàs dispensatio impetrata nulla est. Sanch. L. 3. disp. 45. n. 3. Palao disp. 2. de sponsal. pu. 13. n. 8. Coninck disp. 27. dub. 9. n. 81. Denique Parochus, aut alius quicumque sacerdos assistens tali Matrimonio jubetur suspendi ab officio per triennium, c. *Cum inhibitio § fin. De clandest. disp.* Non tamen incurritur hæc suspensio ipso facto, sed inferenda est per sententiam Iudicis. Pirhing n. 39 & seqq. De clandest. disp. Perez disp. 43. Sect. 11. n. 12. Bal. Pontius L. 5. c. 37. n. 11. Wiestner, Gobat.

11. Post factam denunciationem eum, qui scit impedimentum, etiam occultum, teneri id revelare, communis est sententia, nec ferè alius est, qui absolutè refragetur, præter Basi-

lium

lii

lium Pontium L. 5. c. 34. n. 5. & seqq. & Io. Majorem in 4. dist. 21. q. 2. a. 3. quem pro se citat. Ratio autem, quam affert pro sua opinione, hæc est, quia nemo obligatur denunciare, quod probare non potest, sic enim ipsi periculum imminet, ne habeatur pro impostore, & calumniatore: at quando impedimentum penitus occultum est, & ipse solus novit, id sanè probare non potest, cum testes adducere nequeat: ergo tunc nulla ei incumbit denunciandi obligatio. Præterea vel sponsi bona fide procedunt, ignorantes, se esse impedimento ligatos, vel mala fide agunt? si bona fides adest, nulla est ratio, quæ obliget ad denunciationem faciendam: non, ut vitetur peccatum, quia in eo contractu nullum committunt; nec irrogatur irreverentia Sacramento, quia nullum efficitur; nec sequitur proli damnum, quia cum Matrimonium celebratum sit bona fide in facie Ecclesiæ, habetur illud pro valido, & proles censetur esse legitima. Si verò ex mala fide procedant conjuges, notumque ipsis sit impedimentum, iterum nulla est obligatio denunciandi, nam istud impedimentum vel ortum est ex peccato, vel non, sed est impedimentum consanguinitatis, affinitatis, aut cognationis spiritualis? si hoc, nulla est obligatio id manifestandi, quoties probabiliter creditur, denunciationem non profuturam, cum neque charitas me obliget ad correctionem

fraternam, quando hæc non speratur profutura: nunquam autem proderit assertio unius testis, quia consanguinitas, aut affinitas non potest unico teste probari c. *Licet ex quadam. De Testibus.* Multò minùs, quando impedimentum ortum est ex delicto, tenetur id revelare, qui id novit, si ve bona, si ve mala fide procedant contrahentes, quia absque fructu non est alicui irroganda infamia. Hæc argumenta moverunt Martinum Perez disp. 43. Sect. 6. n. 7. & Eman. Sà y. *Matrimonium* n. 23. ut ipsi quoque accederent huic opinioni, non obligari ad manifestandum, qui scit impedimentum occultum inter contrahentes, quoties ipsi sunt in bona fide cum ignorantia impedimenti, hocque ita occultum est, ut sit probabile, id nunquam fore manifestum.

Verùm his rationibus minimè obstantibus, adhuc dicendum est, qui novit impedimentum inter contrahentes, habere obligationem sub culpa lethali, illud denunciandi, licet occultum sit, isque illud probare nequeat. Ita Sanch. L. 3. disp. 13. n. 2. Palao disp. 2. de sponsal. pu. 13. §. 6. n. 5. Tannerus tom 4. disp. 8. q. 3. dub 6. n. 133. Coninck disp. 27. dub. 7. n. 61. Bonac. q. 2. de Matrim. pu. 6. n. 20. Barbosa De offic. & potest. Episc. Alleg. 31. n. 25. Pirhing De clandest. spons. n. 31. Wiestner eod. n. 14. & seqq. Ratio est, quia præcepto revelandi qui libet adstringitur, quoties id commodè potest revelare, tum ne con-

trahca-

trahentes peccent, si mala fide procedant, tum ne hoc modo irreverentia fiat Sacramento, ac denique ne proles sit illegitima. Si verò procedant bona fide, adhuc obligamur ad impedimenti manifestationem, ne contrahentes etiam materiale peccatum committant, ac præsertim ne fiat fictio Sacramenti: ergo adest causa sufficiens, quæ revelationem impedimenti honestet, etiam quando illius notitiam sub secreto accepimus; imò et si sub juramento promissum fuerit, quòd non velimus revelare, quia fortior est lex, quæ jubet vitare peccatum, & proximum eripere ab imminente morte spirituali, quàm lex servandi secretum naturale. Accedit, quòd aliunde quoque manifestanda sint, etiam quæ secretò nobis commissa fuere, quando ea vergunt in damnum publicum, aut tertiæ personæ, uti hîc fit; nam si impedimentum est dirimens, tendit secretum hoc in præjudicium alterius conjugis bona fide contrahentis; si autem mala fide uterque contrahat, tendit illud in præjudicium Matrimonij, quod irritum est, & prolis, quæ erit illegitima, & denique in utriusque conjugis damnationem, qui permanebunt in perpetuo concubinato. Si verò impedimentum est solum impediens, tunc tendit secretum in irreverentiam Sacramenti, & damnationem contrahentis cum eo impedimento; imò sæpè in damnum quoque tertij, cui frangitur fides,

quando est impedimentum priorum sponsalium: est ergo obligatio impedimentum detegendi. Rectè interim monet Tannerus, ordinariū denunciandi modum hunc servandum esse, ut conjuges prius secretò moneantur, ut propter tale impedimentum desistant à contractu, si modò probabilis spes sit, fore, ut correctio proficiat; nec satis est, secretam hanc monitionem semel fieri, sed iterum, iterum quæ oportet eam adhiberi, ut ait Sanch. l. c. n. 3. quamdiu prudentis arbitrio correctio per illam speratur; quòd si non acquiescant, aut si periculum in mora sit, quod has monitiones non patiatur, impedimentum Parocho denunciandum est, & per hunc, si opus fuerit, Ordinariò, neque enim de istis ipse Parochus cognoscere potest, sed ad Ordinariū deferri debent, ad quem causarum Matrimonialium cognitio de Jure spectat. c. *Accedentibus*, De Excess. Prælat. & Trident. Sess. 24. c. 20. de Reform. Parochi tamen est, impedimento ab ijs ad se delato, Matrimonij celebrationem interea interdicere. c. *fin. S. Cum autem* & §. *fin. De Clandest. Despons.* Coninck l. c. n. 65.

12. Ad fundamenta Pontij quid respondendum sit, ex dictis constare potest: istud addo, quamvis verum sit, quod ipse docet, neminem obligari denunciare, quod probare nequit, nec facere sufficientem probationem dictum unius testis, quando agitur de crimine puniendo, juxta

L. Licet. 23. & L. Vbi numerus 12. ff. De Testibus, sufficit tamen unius testis depositio, quando præcisè agitur de vitando peccato, & ad Matrimonium impediendum, sic enim non agitur in ullius præjudicium, sed totum id, quod fit, est favorabile, etiam ijs, contra quos fertur testimonium, & instituitur iudicium, quibus expedit, à gravi peccato impediri, potestque dictum unius testis, etiam si is denunciator sit, saltem ad hoc sufficere, ut Iudex ex officio contrahentes urgeat, & inquisitionem diligentiorē faciat, per quod fortè detegatur impedimentum. Ita præter citatos docent Covarr. 4. *Decret. p. 2. c. 6. §. 10. n. 38.* Gonzalez in *cit. c. Super eo. n. 3.* Vivianus *ibid §. 2.* Gobat *tr. 10 cas. 13. n. 534.* aliique plures. Nec aliter respondetur ad allegatum *c. Licet ex quadam*. De quo in sua exegesi Wagnereck ita loquitur: *patet, hanc decretalem potius procedere de testibus, qui producuntur ad Matrimonium jam contractum separandum, quam contrahendum separandum, ad quem effectum, nempe ad dissolvendum Matrimonium jam contractum, juxta dicta, unus testis non sufficit.*

Cæterum etiam nostra decisio patitur aliquas limitationes; nam 1. ad manifestandum impedimentum non obligatur, qui illud novit solum ex auditu, nec recordatur, à quo acceperit, nam ea denunciatio nullius est utilitatis, Farinac. *p. 2. prax.*

Criminal. q. 69. n. 75. & seqq. Sanch. disp. cit. n. 7. Coninck, *l. c. n. 62.* Basil. Pontius *L. 5. c. 34. n. 1.* Perez *l. c. n. 1.* quod maxime procedit, quando impedimentum est infamatorium; nam si nullam infamiam irrogat, optime poteris illud denunciare, quia nullum est periculum in ea denunciatione, & fortè sic veritas manifestabitur. Palao *l. c. n. 3.* Similiter non obligatur manifestare impedimentum, præsertim quando infamatorium est, etiam si recordetur, à quo acceperit, si persona, à qua audivit, non est fide digna, gravis, & omni exceptione major, sed suspecta. *c. Licet ex quadam. De Testib. Sanch. & alij citati.* 2. Cessat hæc obligatio, quando impedimenti conscius id aperire non potest sine magno suo incommodo, vel periculo, aut aliorum gravi scandalo, etsi illud probare queat, & mandatum denunciandi sit sub excommunicatione lata, quia his casibus neque fraterna correptio, neque præceptum Ecclesiæ obligat. Palao *l. c. n. 5. §.* Notanter dixi. Perez *n. 3.* Basil. Pontius *n. 2.* Coninck. Pari modo manifestare non tenetur, qui novit impedimentum, sed in quo dispensatum est in foro interno, dummodo illud occultum sit, nam si sit publicum, & manifestum, etiamnum tenebitur, cum illa dispensatio neque detur, neque profit pro foro externo. 3. Denique excusatur, imò non potest impedimentum manifesta-

re,

re, qui illud novit ex sola confessione, hinc si Parocho ex sola confessione constat de tali impedimento, debet is pœnitentem seriò admonere, ut à contractu Matrimoniali abstineat, & admonitionem contemnenti absolutionem negare, atque etiam, si commodè potest, petitâ priùs à pœnitente veniâ loquendi cum eo de auditis in confessione, eundem extra confessionem monere, ne contrahat: quòd si nihilominus persistat

in sua perversa voluntate, debet se eodem modo gerere, ac si nihil sciret, quia notitiâ ex sola confessione acceptâ uti non possumus; imò quando contrahens crederetur nullo modo emendandus per secretam monitionem, aut ægrèlaturus, eam veniam à se peti, ne eam concessurus esse videretur, deberet Confessarius penitus dissimulare, quia monitio tunc esset futura sine fructu. Coninck l. 6. n. 70. Pontius lib. cit. disp. 35. n. 1.

CASUS SECUNDUS

Contrahentium sine Parocho, & testibus in loco, ubi Tridentinum Concilium non est promulgatum.

Gelindus ducturus in conjugem Eduinam, cum ratione bonorum temporalium, & nobilitatis, quibus Sponsæ inæqualis erat, videret, ab istius propinquis obicem poni Matrimonio, impetratâ etiam ab Ordinario prohibitionem, ne quis Sacerdos contractui conjugali assisteret, ut remoram hanc eluderet, instituto clam itinere cum sua Sponsa digressus est in regionem, in qua Decretum Concilij Tridentini de clandestinis Matrimonijs receptum non est, ibique sine Parocho, & testibus contraxit de præsenti.

Q. An